

E-USŁUGI A RODO

Małgorzata Ciechomska

E-USŁUGI A RODO

Małgorzata Ciechomska

Zamów książkę w księgarni internetowej

profinfo.pl
księgarnia internetowa

Stan prawny na 20 maja 2021 r.

Recenzent

Prof. dr hab. Dagmara Kornobis-Romanowska

Wydawca

Dagna Kordyasz

Redaktor prowadzący

Tomasz Pietrzak

Opracowanie redakcyjne

Katarzyna Rybczyńska

Projekt okładek serii

Wojtek Kwiecień-Janikowski, Przemek Dębowski

prawolubni

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegając przystępujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

Szanujmy prawo i własność

Więcej na www.legalnakultura.pl

Polska Izba Książki

© Copyright by Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2021

ISBN 978-83-8246-137-4

Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o.

Dział Praw Autorskich

01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33

tel. 22 535 82 19

e-mail: PL-ksiazki@wolterskluger.com

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

Niniejszą publikację dedykuję
wszystkim cudownym kobietom, które spotkałam na swojej drodze:
mojej kochanej Mamie i Siostrze za nieustającą wiarę we mnie i moje możliwości,
Przyjaciółkom za cierpliwość i wsparcie
„and last but not least”, Szanownej Pani Profesor ALK Agnieszce Grzelak,
za mądrość, metodologię i spokój, które są dla mnie źródłem inspiracji.

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	15
---------------------	----

Wstęp	19
-------------	----

Część I

OCHRONA DANYCH OSOBOWYCH USŁUGOBIORCÓW USŁUG SPOŁECZEŃSTWA INFORMACYJNEGO – PODSTAWOWE POJĘCIA I ZAGADNIENIA

Rozdział 1

Geneza rozwoju prawnej ochrony danych osobowych w związku ze świadczeniem usług społeczeństwa

informacyjnego	39
1.1. Wprowadzenie	39
1.2. Pojęcie prywatności	40
1.3. Ewolucja unijnego modelu ochrony danych osobowych	45
1.3.1. Prawnomiędzynarodowe źródła norm w obszarze prywatności i ochrony danych osobowych	46
1.3.2. Ochrona danych osobowych w prawie Unii Europejskiej	53
1.3.2.1. Ochrona danych osobowych w prawie pierwotnym Unii Europejskiej	53
1.3.2.2. Ochrona danych osobowych w prawie wtórnym Unii Europejskiej	58
1.4. Relacja między prawem do ochrony danych osobowych a prawem do prywatności	62
1.5. Podsumowanie	64

Rozdział 2

Specyfika pojęcia „dane osobowe” w kontekście świadczenia usług społeczeństwa informacyjnego.....	67
2.1. Wprowadzenie	67
2.2. Definicja danych osobowych – kryterium identyfikowalności a problematyka danych posiadających „charakter” osobowy.....	69
2.3. Przykłady szczególnych kategorii danych w związku ze świadczeniem usług społeczeństwa informacyjnego...	80
2.3.1. Identyfikatory internetowe (ang. <i>digital identifiers</i>) ...	81
2.3.2. Dane o lokalizacji.....	85
2.3.3. Tzw. <i>social login</i>	87
2.4. Anonimizacja danych osobowych.....	88
2.5. Pseudonimizacja.....	90
2.6. Przetwarzanie danych osobowych	92
2.7. Przetwarzanie danych niewymagających identyfikacji...	93
2.8. Dane nieosobowe	96
2.9. Podsumowanie	99

Rozdział 3

Podstawowe pojęcia z zakresu świadczenia usług społeczeństwa informacyjnego	103
3.1. Wprowadzenie	103
3.2. Definicja usług społeczeństwa informacyjnego	106
3.2.1. Usługa normalnie świadczona za wynagrodzeniem	108
3.2.2. Usługa świadczona na odległość	109
3.2.3. Usługa świadczona drogą elektroniczną	110
3.2.4. Usługa świadczona indywidualnie	112
3.3. Usługa łączności elektronicznej	113
3.4. Strony usługi społeczeństwa informacyjnego.....	121
3.4.1. Usługobiorcy	121
3.4.2. Usługodawcy	122
3.4.2.1. Podmioty udostępniające usługi.....	123
3.4.2.2. Podmioty pośredniczące w dostępie do usług.....	124
3.4.2.3. Dostawcy usług internetowych	124

3.5. Podmioty przetwarzające dane w ramach świadczenia usług społeczeństwa informacyjnego	125
3.5.1. Administrator	127
3.5.2. Podmiot przetwarzający a administrator	131
3.5.3. Współadministrator	133
3.6. Odbiorca	139
3.7. Podmiot danych	139
3.8. Podsumowanie	140

Część II

ZAGROŻENIA DLA OCHRONY DANYCH OSOBOWYCH USŁUGOBIORCÓW NA PRZYKŁADZIE WYBRANYCH E-USŁUG

Rozdział 4

Wybrane usługi społeczeństwa informacyjnego – analiza

zagrożeń	145
4.1. Wprowadzenie	145
4.2. Chmura obliczeniowa – definicja	147
4.2.1. Rodzaje usług w chmurze obliczeniowej	151
4.2.2. Modele eksploatacji chmury obliczeniowej.....	152
4.2.3. Chmura obliczeniowa – charakterystyka zjawiska...	153
4.3. Portale społecznościowe – zarys usługi.....	156
4.4. Zagrożenia dla ochrony danych osobowych usługobiorców.....	161
4.4.1. Reidentyfikacja usługobiorców usług społeczeństwa informacyjnego.....	161
4.4.2. Brak kontroli usługobiorców nad swoimi danymi osobowymi	165
4.4.2.1. Brak informacji o sposobie i podmiotach przetwarzających dane	166
4.4.2.2. Brak przejrzystości wzorców umownych....	167
4.4.2.3. Ograniczenie przenoszalności danych osobowych usługobiorcy pomiędzy dostawcami e-usług.....	168

4.4.2.4. Ograniczenie koncepcji zgody usługobiorcy i obowiązku informacyjnego	169
4.4.2.5. Problem „własności” danych osobowych usługobiorcy.....	170
4.4.2.6. Trudności związane z faktycznym usunięciem danych osobowych usługobiorcy	171
4.4.2.7. Bariery notyfikacji naruszeń danych osobowych.....	172
4.5. Podsumowanie	173

Rozdział 5

Profilowanie oraz podejmowanie zautomatyzowanych decyzji jako szczególny sposób przetwarzania danych w związku ze świadczeniem usług społeczeństwa

informacyjnego	177
5.1. Wprowadzenie	177
5.2. Charakterystyka zjawiska profilowania w dobie ery <i>big data</i>	178
5.3. Definicja profilowania i jego istota	183
5.4. Profilowanie a podejmowanie zautomatyzowanych decyzji	187
5.5. <i>Zagrożenia związane z wykorzystaniem technik profilowania i podejmowania zautomatyzowanych decyzji</i>	<i>188</i>
5.5.1. Dyskryminacja.....	189
5.5.2. Brak indywidualizacji (ang. de-individualisation) ...	190
5.5.3. Asymetria informacji (ang. information asymmetries)	190
5.5.4. Dodatkowe problemy aplikacyjne technik profilowania.....	191
5.5.5. Brak przejrzystości przetwarzania danych oraz brak kontroli w ramach profilowania.....	192
5.5.6. Reidentyfikacja.....	195
5.6. Koncepcja danetyzacji (ang. <i>datafication</i>)	195
5.7. Podsumowanie	196

Część III
OCHRONA DANYCH OSOBOWYCH USŁUGOBIORCÓW
USŁUG SPOŁECZEŃSTWA INFORMACYJNEGO
NA PODSTAWIE RODO

Rozdział 6

Instrumenty ochrony danych osobowych w związku ze świadczeniem usług społeczeństwa informacyjnego	201
6.1. Wprowadzenie	201
6.2. Podstawowe zasady przetwarzania danych osobowych w związku ze świadczeniem usług społeczeństwa informacyjnego.....	203
6.3. Bezpieczeństwo danych osobowych w kontekście świadczenia e-usług	216
6.3.1. Podejście oparte na ryzyku	217
6.3.2. Ochrona danych w fazie projektowania oraz domyślna ochrona danych.....	223
6.3.3. Ocena skutków przetwarzania	226
6.3.4. Obowiązki notyfikacyjne ciążące na administratorach danych	229
6.4. Koncepcja neutralności technologicznej RODO	234
6.5. Zakres terytorialny zastosowania rozporządzenia ogólnego.....	238
6.6. Podsumowanie	250

Rozdział 7

Podstawy prawne przetwarzania danych osobowych i uprawnienia usługobiorców usług społeczeństwa informacyjnego	253
7.1. Wprowadzenie	253
7.2. Przesłanki legalizacyjne przetwarzania danych osobowych.....	254
7.2.1. Zgoda podmiotu danych	257
7.2.2. Wykonanie umowy	271
7.2.3. Obowiązek prawny.....	274
7.2.4. Ochrona żywotnych interesów osoby, której dane dotyczą, lub innej osoby fizycznej	275

7.2.5. Wykonanie zadania realizowanego w interesie publicznym lub w ramach sprawowania władzy publicznej powierzonej administratorowi.....	276
7.2.6. Prawnie uzasadniony interes	277
7.2.7. Podstawy prawne przetwarzania przy użyciu szczególnych kategorii danych w usługach społeczeństwa informacyjnego.....	282
7.3. Prawa usługobiorców w związku z przetwarzaniem danych osobowych w ramach usług społeczeństwa informacyjnego.....	285
7.3.1. Prawa informacyjne	286
7.3.2. Prawo dostępu do danych	293
7.3.3. Prawo do przenoszenia danych do innego usługodawcy.....	296
7.3.4. Prawo do sprostowania danych.....	301
7.3.5. Prawo do usunięcia danych	303
7.3.6. Prawo sprzeciwu.....	307
7.4. Podsumowanie	309

Rozdział 8

Środki ochrony prawnej podmiotu danych, odpowiedzialność i sankcje w związku ze świadczeniem usług społeczeństwa informacyjnego.....	313
8.1. Wprowadzenie	313
8.2. Środki ochrony prawnej – uprawnienia podmiotu danych.....	315
8.2.1. Prawo do wniesienia skargi do organu nadzorczego.....	315
8.2.2. Prawo do skutecznego środka ochrony prawnej przed sądem przeciwko organowi nadzorczemu....	323
8.2.3. Prawo do skutecznego środka ochrony prawnej przed sądem przeciwko administratorowi lub podmiotowi przetwarzającemu.....	325
8.2.4. Prawo do odszkodowania i odpowiedzialność	328
8.3. Administracyjne kary pieniężne.....	332
8.4. Podsumowanie	336

Wnioski końcowe	339
Bibliografia.....	349
Orzecznictwo	373

WSTĘP

1. Kształtowanie się społeczeństwa informacyjnego

XXI wiek to początek nowej cywilizacji nazywanej erą informacyjną czy cyfrową, a świat, który nas otacza, określany jest mianem cyfrowej wioski¹. Jak słusznie zauważa Y. Masuda „cywilizacja, którą zbudujemy, zbliżając się do końca XX wieku, nie będzie faktycznie cywilizacją materialną, (...), ale będzie faktycznie cywilizacją niewidoczną”. Precyzyjnie powinno się ją nazwać cywilizacją informacyjną.

Obecna rewolucja technologiczna wywiera zasadniczy wpływ na funkcjonowanie rynku usług i sposobów ich świadczenia. Całkowicie zmienił się dotychczasowy model rynkowy. Zarówno usługodawcy, jak i usługobiorcy usług społeczeństwa informacyjnego², muszą zmierzyć się z nowymi wyzwaniami, wymuszonymi przez rozwój technologii informacyjno-komunikacyjnych. Rozwój tego typu usług jest traktowany jako element procesu kreowania społeczeństwa informacyjnego. Na przedmiotowy proces istotny wpływ ma również wzrastająca liczba osób posiadających urządzenia (tj. komputer, telefon czy tablet) z dostępem do internetu³, a to z kolei wpływa na dynamikę wzrostu świadczenia usług *online*.

¹ Zob. D. Lombard, *Globalna wioska cyfrowa. Drugie życie sieci*, Warszawa 2009.

² Zgodnie z art. 1 ust. 1 lit. b dyrektywy 2015/1535 usługa społeczeństwa informacyjnego to: „każda usługa świadczona normalnie za wynagrodzeniem, na odległość, drogą elektroniczną i na indywidualne żądanie usługobiorcy” (np. usługi wideo na żądanie, niezamówione informacje handlowe, aplikacje mobilne, portale społecznościowe czy chmury obliczeniowe), zwana również „e-usługą”.

³ Według raportu *Digital in 2018* serwisu We Are Social 4,021 mld użytkowników posiada dostęp do internetu, stanowi to 46% globalnej penetracji, więcej zob. <https://>

Początek rewolucji internetowej sięga roku 1964, kiedy to ukazała się seria raportów P. Barana⁴. To wówczas po raz pierwszy zostały zaprezentowane założenia rozproszonej, zdecentralizowanej sieci komputerowej, zdolnej do funkcjonowania nawet w przypadku awarii wielu węzłów sieci. Następnie w 1969 r. powiązana z wojskiem agencja ARPA⁵ na zlecenie Departamentu Obrony USA zainstalowała pierwsze węzły sieci ARPA-NET na Uniwersytecie Kalifornijskim w Los Angeles i tym samym powstała pierwsza cywilna sieć komputerowa. Kolejnym krokiem milowym w rozwoju sieci Internet było stworzenie dokumentów hipertekstowych World Wide Web, a następnie podstaw języka HTML, w której została napisana pierwsza strona internetowa przez Tima Berners-Lee. To właśnie wynalezienie sieci Internet oraz upowszechnienie koncepcji stron internetowych stworzyło dogodne warunki dla globalnej rewolucji komunikacyjnej. W latach 1994–1995 powstały pierwsze sklepy internetowe, m.in. amazon.com, e-Bay.com, wyszukiwarki internetowe Google, Yahoo – to ten moment powszechnie uznawany jest za początek ery nowoczesnego handlu elektronicznego⁶. Natomiast największy portal społecznościowy Facebook powstał w 2004 r. Z całą pewnością bez rewolucji technologicznej, tj. bez wynalezienia sieci Internet, stron WWW i pakietowej transmisji danych, nie byłoby możliwe powstanie społeczeństwa informacyjnego.

Spółeczeństwo informacyjne po raz pierwszy zostało zdefiniowane w 1963 r. w artykule T. Umesao, poświęconym teorii ewolucji społeczeństwa opartego na „przemysłach informacyjnych”⁷. Autor w ten sposób określił japońską gospodarkę, tworzoną w oparciu o informacje i technologie. W Polsce 35 lat później T. Goban-Klas i P. Sienkiewicz

wearesocial.com/blog/2018/01/global-digital-report-2018 (dostęp: 5.05.2021 r.).

⁴ Zob. P. Baran, *On Distributed Communications Networks*, więcej zob. https://www.rand.org/content/dam/rand/pubs/research_memoranda/2006/RM3420.pdf (dostęp: 5.05.2021 r.).

⁵ Advanced Research Project Agency (ARPA) była główną agencją Departamentu Obrony w Stanach Zjednoczonych Ameryki.

⁶ P. Polański, *Europejskie prawo handlu elektronicznego. Mechanizmy regulacji usług społeczeństwa informacyjnego*, Warszawa 2014, s. 3.

⁷ T. Umesao, *Joho sangyo ron (On information industries)*, Kyoto 1963, za: T. Kamińska, J. Fryca, B. Majecka, *Efektywność gospodarki opartej na wiedzy. Teoria i praktyka*, Gdańsk 2007, s. 76.

Część I

**OCHRONA DANYCH OSOBOWYCH
USŁUGOBIORCÓW USŁUG
SPOŁECZEŃSTWA INFORMACYJNEGO
– PODSTAWOWE POJĘCIA
I ZAGADNIENIA**

Rozdział 1

GENEZA ROZWOJU PRAWNEJ OCHRONY DANYCH OSOBOWYCH W ZWIĄZKU ZE ŚWIADCZENIEM USŁUG SPOŁECZEŃSTWA INFORMACYJNEGO

1.1. Wprowadzenie

Ze względu na zakres tematyczny niniejszej publikacji, tj. ochronę danych osobowych usługobiorców usług społeczeństwa informacyjnego, celowe jest przeprowadzenie zarówno wyjaśnień podstawowej siatki definicyjnej związanej z prawem do ochrony danych osobowych, jak i analizy współoddziaływania pomiędzy przedmiotowym prawem a prawem do prywatności. Potrzeba ta wynika z trudności interpretacyjnych w ustaleniu granicy pomiędzy tymi prawami. Wystarczy wskazać, że w związku z korzystaniem z usług społeczeństwa informacyjnego usługobiorcy mogą być narażeni zarówno na zagrożenia dla ochrony danych osobowych, jak i zagrożenia prywatności. Powyższa trudność wynika również z historycznego rozwoju prawa do ochrony danych osobowych, tj. w jaki sposób to przedmiotowe prawo ewoluowało od ogólnych zasad prawa, w tym prawa do prywatności, do „samodzielnego” prawa podstawowego wyrażonego w Karcie praw podstawowych. Ze względu na uwarunkowania historyczne rozwoju prawa do ochrony danych osobowych w Unii Europejskiej, przeanalizowane zostanie m.in. orzecznictwo TSUE. Dodatkowo przywołane zostanie orzecznictwo ETPCz, dotyczące charakteru prawa do ochrony danych osobowych na

tle prawa do prywatności. Badanie to będzie pomocne do eksploracji założeń stanowiących podstawę konstrukcyjną definicji prawa do ochrony danych osobowych. Założeniem przedmiotowego rozdziału jest próba odpowiedzi na poniższe cząstkowe pytania badawcze:

- *Jak kształtowało się prawo do ochrony danych osobowych i jak stało się prawem podstawowym na równi z innymi prawami, w tym prawem do prywatności?*
- *Jakie są relacje pomiędzy pojęciami: prawo do prywatności a prawo do ochrony danych osobowych?*
- *Czy zagrożenia związane z przetwarzaniem danych osobowych usługobiorców społeczeństwa informacyjnego można sprowadzić jedynie do prawa do ochrony danych osobowych? Czy swoim zakresem mogą objąć również prawo do prywatności?*

1.2. Pojęcie prywatności

Celem niniejszego podrozdziału nie jest wyczerpująca analiza wszystkich teorii definicyjnych prywatności, jakie pojawiły się w literaturze przedmiotu. Jest nim natomiast szkic kontekstu do dalszej analizy kwestii związanych z ochroną danych osobowych usługobiorców i związanych z tym zagrożeń wyartykułowanych w dalszych rozdziałach publikacji.

Ochrona życia prywatnego przed oddziaływaniem osób trzecich nie jest zdarzeniem charakterystycznym wyłącznie dla świata współczesnego w dobie rozwoju społeczeństwa informacyjnego¹. Koncepcja ochrony prywatności kształtowała się od samego początku istnienia ludzkości, chociaż na początku nie była samodzielną wartością powszechnie rozpoznawalną. Jednostka od zawsze dążyła do zachowania autonomii, w szczególności dotyczyło to kwestii intymnych, do których nie miałyby dostępu osoby trzecie. Ważnym krokiem dla objęcia sfery prywatnej ochroną prawną było uznanie w XVII w. autonomii ludzkiej, jak i pod-

¹ R.L. Finn, D. Wright, M. Friedewald, *Seven Types of Privacy* [w:] *European Data Protection: Coming of Age*, red. S. Gutwirth, R. Leens, P. De Hert, Y. Poulet, Dordrecht 2013, s. 3.

miotowości jednostki wobec państwa za stan pierwotny². Učení tacy jak H. Grocjusz, T. Hobbes, J. Locke, Ch. Monteskiusz i J.J. Rosseau wskazali, że człowiek ze swej natury jest wolny i może sam decydować o swoich czynach – jest to jego dobro przyrodzone. Natomiast pojmowanie wolności jako indywidualnej odrębności jednostki było początkiem dla rozważań B. Constanta i J.S. Milla³.

Genezy legalnej definicji prawa do prywatności należy poszukiwać w klasycznym artykule *The Right to Privacy* opublikowanym w „Harvard Law Review” w 1890 r. autorstwa dwóch prawników S. Warrena i L. Brandeisa⁴. To wówczas po raz pierwszy rewolucja technologiczna (m.in. wynalezienie sprzętu fotograficznego, powstanie prasy) wywarła wpływ na zmianę prawa. Autorzy przywołali jedną z fundamentalnych zasad obowiązujących w systemie *common law*, uznając prawo do prywatności jako część bardziej ogólnego prawa do wolności danej osoby, które ma chronić osobowość człowieka i zapewnić mu prawo do „bycia pozostawionym w spokoju” (ang. *the right to be let alone*). Już wówczas została dostrzeżona konieczność wyodrębnienia prawa do ochrony prywatności ze względu na rozwój technologiczny i jego intensywne oddziaływanie na sfery życia jednostki.

Z kolei A.F. Westin utożsamia prywatność z niezależnością informacyjną, określając, że prawo do niej ustanawia możliwość samodzielnego stwierdzenia przez dany podmiot, kiedy, gdzie i jaka wzmianka na jego temat może być przekazana innym⁵. Takie pojmowanie prywatności pozostaje nadal aktualne w kontekście użytkowników usług społeczeństwa informacyjnego.

Zagadnienia dotyczące prywatności były również podejmowane w polskiej doktrynie prawniczej. Jedną z najbardziej znanych koncepcji zaproponował A. Kopff. Zgodnie z nią prywatność jest rozumiana jako

² F. Longchamps, *Z rodowodu prawa podmiotowego*, „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Wrocławskiego. Prawo” 1961/34, s. 113 i n.

³ J. Braciak, *Prawo do prywatności*, Warszawa 2004, s. 15.

⁴ S. Warren, L. Brandeis, *The right to privacy*, Harv. L. Rev. 1890/5, s. 193 i 195.

⁵ A.F. Westin, *Privacy and Freedom*, New York 1967, s. 7.

„prawo jednostki do życia własnym życiem, układanym według własnej woli z ograniczeniem do niezbędnego minimum wszelkiej ingerencji zewnętrznej”⁶. A. Kopff zbudował konstrukcję prawa do ochrony sfery życia prywatnego na podstawie polskiego prawa cywilnego. Poparł on koncepcję jednolitego prawa osobistości, która obejmuje wiele różnych jednostkowych dóbr osobistych, w tym prawo do intymności, prawo do prywatności życia osobistego. Określane przez innych twórców *right of privacy* A. Kopff identyfikuje z szeroko rozumianym prawem do ochrony kwestii życia prywatnego, które wychodzi poza określane przez niego prawo do intymności oraz prywatności życia osobistego⁷.

Ideę *right to privacy* zawiera również teza sformułowana przez M. Safjana, zgodnie z którą „prywatność ma podlegać ochronie właśnie dlatego i tylko dlatego, że przyznaje się każdej osobie prawo do wyłącznej kontroli tej sfery życia, która nie dotyczy innych, a w której wolność od ciekawości innych jest swoistą *conditio sine qua non* swobodnego rozwoju jednostki”⁸. To ujęcie prawa do prywatności akcentuje prawo jednostki, wyłącznie jej przysługujące, do podejmowania decyzji w sferze życia prywatnego i do wolności od ingerencji władz publicznych i innych podmiotów w tę sferę⁹.

Z kolei A. Mednis wyróżnia „sfery prywatności”. Najważniejsze z nich to m.in.: życie seksualne, tajemnica korespondencji, ochrona danych osobowych¹⁰. K. Motyka¹¹ wyróżnia również „elementy składowe” prawa do prywatności, tj.: tajemnicę korespondencji, ochronę danych osobo-

⁶ A. Kopff, *Koncepcja prawa do intymności i do prywatności życia osobistego. Zagadnienia konstrukcyjne*, „Studia Cywilistyczne” 1972/10, s. 32 i n.

⁷ Autor dokonuje rozróżnienia „sfer życia osobistego”, kierując się kryterium stopnia „odosobnienia” jednostki od społeczeństwa, formułując: sferę intymności, sferę prywatności oraz sferę powszechnej dostępności.

⁸ M. Safjan, *Prawo do ochrony życia prywatnego* [w:] *Podstawowe prawa jednostki i ich ochrona*, red. L. Wiśniewski, Warszawa 1997, s. 126.

⁹ Więcej J. Braciak, *Prawo do prywatności* [w:] *Prawa i wolności obywatelskie w Konstytucji RP*, red. B. Banaszak, A. Preisner, Warszawa 2002, s. 278.

¹⁰ A. Mednis, *Państwo wobec praw jednostki*, „Samorząd Terytorialny” 2000/12, s. 45–48.

¹¹ K. Motyka, *Prawo do prywatności. The right to privacy*, „Zeszyty Naukowe Akademii Podlaskiej w Siedlcach. Administracja i Zarządzanie” 2010/85, s. 24.

wych, nietykalność mieszkania¹². M. Jabłoński definiuje prywatność jako autonomię jednostki funkcjonującej w określonej rzeczywistości i sumę wartości składających się na tę autonomię¹³.

Ze względu na tematykę niniejszej publikacji warto zwrócić szczególną uwagę na współczesne ujęcia prywatności, niejako wymuszone przez rozwój nowych technologii. R. Clarke w połowie lat 90. XX w. wskazał cztery kategorie prywatności: prywatność osoby, prywatność danych osobowych, prywatność zachowań osobistych i prywatność komunikacji osobistej¹⁴. Z kolei D.J. Solove¹⁵ opracował taksonomię prywatności, koncentrując się na definicji negatywnej, tj. naruszeniach prywatności, a nie na rodzajach prywatności. Autor zwraca uwagę, że prywatność nie powinna być chroniona ze względu na swoją samoistną wartość, ale ze względu na działania jednostki, na które taka ochrona pozwala. Systematyka D.J. Solove'a obejmuje zagadnienia związane z gromadzeniem danych i informacji, ich przetwarzaniem, identyfikowalnością, dalszym wykorzystaniem, rozpowszechnianiem (w tym ujawnianiem danych osobowych) czy naruszeniem poufności¹⁶. Istotną rolę w dobie rozwoju internetu, a przede wszystkim mediów społecznościowych, odgrywa teoria integralności kontekstowej (ang. *contextual integrity*) H. Nissenbaum. Według autorki kontrolę przepływu informacji prywatnej należy rozumieć jako możliwość zróżnicowanego dzielenia się lub zatrzymania informacji osobistej zależnie od jej znaczenia i wrażliwości w danym kontekście. Powyższa teoria zakłada istnienie wielości kontekstów społecznych, w których występują różne oczekiwania odnośnie do ochrony prywatności. H. Nissenbaum uważa, że nowe mechanizmy przetwarzania informacji są poddane ocenie przy uwzględnieniu funkcjonujących w danym kontekście zasad przetwarzania danych.

¹² Takie ujęcie prywatności spotkało się z krytyką; zob. M. Jagielski, *Konstytucjonalizacja ochrony prywatności* [w:] *Konstytucjonalizm a doktryny polityczno-prawne. Najnowsze kierunki badań*, red. R. Małajny, Katowice 2008, s. 267.

¹³ M. Jabłoński, *Prywatność jako przesłanka ograniczenia dostępu do informacji publicznej*, „Przegląd Prawa i Administracji” 2007/86, s. 280.

¹⁴ R. Clarke, *Introduction to Dataveillance and Information Privacy, and Definitions of Terms*, Xamax Consultancy 1997.

¹⁵ D.J. Solove, *Understanding Privacy*, Harvard University Press 2008.

¹⁶ D.J. Solove, *Understanding Privacy...*, s. 9.

Korzystanie z portali społecznościowych, telewizji na żądanie, poczty elektronicznej, wyszukiwarki internetowej, zakupów on-line czy usług e-administracji to codzienność społeczeństwa informacyjnego. W prezentowanej publikacji znajdziemy odpowiedź na pytanie, jakie są zagrożenia związane z ochroną danych osobowych usługobiorców tych e-usług i jak należy im zapobiegać.

Książka szczegółowo omawia m.in.:

- możliwe ryzyka i zasady ochrony przetwarzania danych osobowych w związku ze świadczeniem e-usług;
- nowe zagrożenia, jak danetyzacja czy profilowanie;
- pozycję i obowiązki administratora i współadministratora danych, również w ujęciu orzecznictwa europejskiego;
- uprawnienia usługobiorców, takie jak np.: prawo dostępu do danych, prawo do bycia zapomnianym oraz prawo sprzeciwu.

Publikacja prezentuje również obowiązki usługodawców, tj. ochronę danych w fazie projektowania czy domyślną ochronę danych oraz omawia możliwe sankcje za naruszenia, w tym kary nakładane przez krajowe organy nadzoru.

Książka zainteresuje podmioty prowadzące działalność gospodarczą w zakresie e-commerce, adwokatów i radców prawnych specjalizujących się w prawie ochrony danych osobowych oraz reprezentujących klientów w postępowaniu przed UODO i sądami administracyjnymi a także sędziów sądów administracyjnych stosujących przepisy RODO w prowadzonych postępowaniach.

Małgorzata Ciechomska – doktor nauk prawnych; specjalistka w zakresie prawa nowych technologii, telekomunikacji, prawa ochrony danych osobowych; autorka publikacji z zakresu problemów prawnych społeczeństwa informacyjnego; zawodowo związana z działami prawnymi firm z branży technologii, mediów i telekomunikacji.

9 788382 461374 W01P01

ISBN 978-83-8246-137-4

9 788382 461374

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA 801 04 45 45

ZAMOWIENIA@WOLTERSKLWUER.PL

WWW.PROFINFO.PL

CENA 89 ZŁ (W TYM 5% VAT)